VAN IERSEL LUCHTMAN ADVOCATEN

FACTSHEET: **AFVAL & RECYCLING**

# Reference cases

Het brancheteam Afval & Recycling van Van Iersel Luchtman Advocaten heeft diverse praktijkvoorbeelden beschreven over zaken waarin de teamleden hebben opgetreden. Het zijn situaties die elke ondernemer in de afval & recycling sector kan overkomen en waarbij deskundige juridische bijstand noodzakelijk is. Zit u in een vergelijkbare situatie? Neem dan contact op met ons brancheteam via 088 908 08 00 zodat wij u verder kunnen helpen.

VAN IERSEL LUCHTMAN
advocaten die naast u staan

**Brancheteam Afval & Recycling**

Onze specialisatie omtrent afval & recycling hebben we gebundeld in een speciaal brancheteam. De specialisten binnen dit brancheteam helpen u als ondernemer bij het realiseren van uw ambities. Ze kennen uw uitdagingen en zijn daarom uw business partner om daarvoor de oplossingen te vinden. Met een deskundige en toch praktische blik. Adviserend en procederend.

## Focusgebieden

- **afvalstoffen en bouwstoffen**
- **omgevingsvergunningen**
- **watervergunningen**
- **bestemmingsplannen**
- **handhaving**
- **onroerend goed en huur**
- **aanbestedingen**
- **milieustrafrecht**
- **EVOA**
- **arbeidsrecht**
- **productaansprakelijkheid**
- **arbeidsongevallen**

## BESTAAT AFVAL?

Bij maatschappelijke activiteiten komt afval vrij. Jaarlijks zo'n tientallen miljarden kilo's. Dat hoeven we u niet te vertellen. Gelukkig zijn we de laatste jaren anders gaan denken over afval. Zo hebben we het over hergebruik en recycling, in plaats van storten en verbranden. Afval wordt een grondstof voor nieuwe producten en toepassingen. Zo is de lineaire economie hard op weg naar een circulaire economie. Cradle to Cradle, Waste equals Food, Upcycling, Downcycling, Duurzaamheid. Kortom: innovatie en vooruitgang. Maar bestaat afval dan nog wel?

Helaas wel. Zeker als we het vanuit juridisch oogpunt beschouwen. Zodra een stof voor de houder ervan geen waarde meer heeft, dan is het namelijk veelal een last waarvan hij zich moet ontdoen. Nu opereert u in een branche waar de spelregels voortdurend wijzigen. Gelukkig blijft ons brancheteam volledig op de hoogte en kent ze de uitdagingen waarvoor u staat. Zo snappen we op welk speelveld u zich dagelijks begeeft. We adviseren u dan ook graag hoe u uw bedrijfsproces in overeenstemming kunt houden of brengen met de juridische wekelijkheid.

## REFERENCE CASES

Hoewel er veel verschillende afval & recycling bedrijven bestaan, zijn er diverse situaties die elke ondernemer binnen deze branche kan overkomen. Situaties waarbij deskundige juridische bijstand noodzakelijk is. Een aantal van deze situaties hebben we voor u beschreven in een viertal reference cases waarin onze teamleden hebben opgetreden.

## WIE IS DE DADER?

*Milieu(straf)recht*

### Wat zegt de wet?

**Een milieuvergunning heeft een zogenaamd zaaksgebonden karakter. Zij geldt voor degene die de inrichting drijft of het project uitvoert. De (rechts)-persoon die het in zijn macht heeft een overtreding te beëindigen kan als overtreder worden gezien. Deze moet zeggenschap hebben over de gedragingen. De vraag is hier of de norm zich richt tot de terminal of tot het recyclingbedrijf?**

**Wat was de situatie?**
Een terminal waarbinnen bulkopslag plaatsvindt van ertsen en mineralen, verhuurt een gedeelte van zijn bedrijfsterrein aan een metaalrecyclingbedrijf. Voor het gehele bedrijfsterrein is een milieuvergunning verleend die op naam staat van de terminal. Nu blijkt het metaalrecyclingbedrijf in strijd met de milieuvergunning te handelen. Het slaat namelijk meer schroot op dan is vergund. Het Openbaar Ministerie vervolgt de terminal onder het motto: "U bent als verhuurder verantwoordelijk voor het gedrag van uw huurder!"

**Wat was de eis?**
De Officier van Justitie eiste een forse geldboete voor de terminal. Bij een veroordeling zou een Bibob-onderzoek op de loer liggen. Dat zou kunnen leiden tot het intrekken van de milieuvergunning.

**Wat was de aanpak van VIL?**
VIL stond de terminal bij en bepleitte vrijspraak. Niet hij maar het metaalrecyclingbedrijf was immers de dader! De directie van de terminal had geen macht en zeggenschap over de bedrijfsvoering van het recyclingbedrijf. De terminal kon geen einde maken aan de overtreding. Dit werd onderbouwd met tal van documenten (waaronder het huurcontract), verklaringen van getuigen en foto's van de bedrijfssituatie.

**Wat is het resultaat?**
In eerste instantie stelde zowel de economische politierechter als het Gerechtshof de terminal in het ongelijk. De terminal werd veroordeeld. Hierop stapten wij naar de Hoge Raad. Hij volgde onze redenering en vernietigde de uitspraak van het Gerechtshof. Het Gerechtshof oordeelde uiteindelijk, na terugwijzing van de zaak, dat de terminal vrijuit ging.

VAN IERSEL LUCHTMAN
advocaten die naast u staan

# AFVAL OF NIET?

*Milieu(straf)recht*

## Wat zegt de wet?

**Voor de wet is het van cruciaal belang of een specifieke stof al dan niet als afvalstof aangemerkt moet worden. Voor het innemen, vervoeren, afleveren en gebruiken van afvalstoffen gelden zeer strenge eisen. Zonder erkenning of toestemming is het zelfs verboden de genoemde handelingen te verrichten. Betreft het uiensap afval dan moet de stof naar een erkende afvalverwerker gebracht worden. Is het geen afval, maar bijvoorbeeld een meststof, dan mag die op het land worden uitgereden. In juridische taal: had de uienverwerker of het transportbedrijf zich van het uiensap moeten ontdoen?**

**Wat was de situatie?**
Een transportbedrijf in de Agro-industrie neemt uiensap af van een uienverwerkend bedrijf en levert het aan agrarische bedrijven. Deze rijden het uiensap als meststof uit op hun land. Geen vuiltje aan de lucht, denkt u. Totdat de milieupolitie een diepgravend onderzoek instelt. Na uitvoerige controle van de boekhouding, het schaduwen van vrachtwagens en het horen van diverse verdachten en getuigen, trekt zij een vergaande conclusie: hier is sprake van het dumpen van afval!

**Wat was de eis?**
De Officier van Justitie vindt dat het transportbedrijf in strijd met de milieuwetgeving handelde door de stof als meststof te bestempelen. Hier was sprake van het moedwillig dumpen van afval. Naast een forse geldboete vordert de Officier van Justitie ook het wederrechtelijk genoten voordeel van zo'n honderdduizend euro. Het uiensap had immers naar een afvalverwerker moeten worden gebracht. En dat kost geld.

**Wat was de aanpak van VIL?**
De insteek van VIL was om aan te tonen dat het uiensap geen afval was. Dat redt men veelal niet op louter juridische gronden. Er zal over de grenzen van het juridische vakgebied gekeken moeten worden. VIL adviseerde de transporteur een milieutechnisch onderzoek te laten doen. En dat gebeurde. Het uiensap werd geanalyseerd door een deskundige. Deze concludeerde dat het uiensap bemestende waarde had. Ook werd duidelijk dat het uiensap direct vrijkwam bij de productie van uienextract en geen nadere bewerking behoefde te ondergaan om het als meststof te kunnen gebruiken. Alle aanwijzingen wezen in één richting: hier was geen sprake van een afvalstof maar van een bijproduct dat als meststof kon worden toegepast.

**Wat is het resultaat?**
De strafrechter volgde het standpunt van VIL en sprak het transportbedrijf vrij. Van illegaal verdiend voordeel was dus geen sprake. De transporteur kreeg alle proceskosten vergoed.

## BESTEMMINGSPLAN

*Vastgoed en omgeving*

### Bestemmingsplan

**Het komt regelmatig voor dat een bestemmingsplan onaanvaardbare beperkingen oplevert voor wat betreft de bouw- en gebruiksmogelijkheden. In deze case ging het om de volgende punten:**

- **De bouwhoogte van de erfafscheidingen;**
- **Het gebruik van bepaalde delen van het bedrijfsterrein voor de opslag van schroot;**
- **Verplichte aanleg van groenvoorzieningen op eigen terrein;**
- **De onnodig grote omvang van parkeervoorzieningen op eigen terrein;**
- **Een verkeerde aanduiding van de geluidzone op de verbeelding (plankaart).**

**Wat was de situatie?**
Een metaalrecyclingbedrijf werd geconfronteerd met een herziening van het bestemmingsplan.
Uit het ontwerp bestemmingsplan bleek, dat de verbeelding en de planregels niet helemaal correct waren afgestemd op de feitelijk bestaande situatie. Daarnaast voorzagen zij niet in de uitbreidingsplannen van het bedrijf waardoor het ernstig beperkt werd in de gebruiks- en bouwmogelijkheden van het bedrijfsterrein.

**Wat was de aanpak van VIL?**
Na een grondige analyse van de feitelijk bestaande bebouwings- en gebruikssituatie, het ontwerp bestemmingsplan en de uitbreidingsplannen, is een goed onderbouwde zienswijze ingediend bij de gemeenteraad. Ofschoon de zienswijze grotendeels leidde tot aanpassing van het definitieve bestemmingsplan, hield de gemeente op enkele onderdelen (parkeernorm en geluidzonering) de poot stijf. Het bedrijf zag zich dan ook genoodzaakt tegen het vaststellingsbesluit beroep aan te tekenen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

**Wat is het resultaat?**
De Raad van State maakte korte metten met de opstelling van de gemeente en vernietigde de bestreden onderdelen van het bestemmingsplan. In dat kader voorzag de Raad van State gedeeltelijk zelf in de zaak door in de planregels een gewijzigde parkeernorm op te nemen. Deze gewijzigde norm stemde overeen met de norm die het metaalrecyclingbedrijf had bepleit. Voorts werd de gemeente veroordeeld in de proceskosten.

VAN IERSEL LUCHTMAN
advocaten die naast u staan

# AANBESTEDEN BIJ WEZENLIJKE WIJZIGING OPDRACHT?

*Aanbestedingsrecht*

## Wat zegt de wet?

**Op grond van Europese Richtlijnen (en inmiddels de Aanbestedingswet) moeten overheidsopdrachten boven een bepaalde drempelwaarde Europees worden aanbesteed. De vraag wanneer sprake is van een wezenlijke wijziging van een opdracht, en dus eigenlijk van een nieuwe opdracht die moet worden aanbesteed, werd echter niet beantwoord door de wetgeving.**

**Wat was de situatie?**
61 Brabantse gemeenten laten sinds 1995 gezamenlijk het GFT-afval inzamelen door één partij. Dit langdurig contract is in de tussentijd echter aangepast. Een concurrerende afvalinzamelaar is daarom van mening dat dit aangepaste contract aanbesteed had moet worden door de gemeenten en daagt ze daarom allen voor de rechter.

**Wat was de eis?**
De concurrerende afvalinzamelaar vorderde vernietiging van de overeenkomst tussen de gemeenten en de GFTinzamelaar, en een gebod om per direct een (her)-aanbesteding te organiseren. Dit zou betekenen dat het GFT-afval niet meer opgehaald zou worden totdat een nieuwe aanbesteding zou zijn afgerond met onwenselijke “Napels aan de Maas” taferelen als gevolg.

**Wat was de aanpak van VIL?**
Kijkend naar de geldende Europese Richtlijnen en Europese jurisprudentie aangaande dit thema, kwamen we tot de volgende conclusie. Er is pas sprake van een wezenlijke wijziging van een opdracht als het economische evenwicht verschuift van opdrachtgever naar de opdrachtnemer. In dit geval dus van de gemeenten naar de GFT-inzamelaar. In deze kwestie was tussentijds de prijs voor de inzameling van het GFT afval verlaagd, en moest de GFT-inzamelaar duurzamer werken. VIL bepleitte dat er weliswaar sprake was van wijzigingen in de opdracht, maar dat het economisch evenwicht juist was gewijzigd in het voordeel van de gemeenten. Hierdoor was er geen sprake van een wezenlijke wijziging en dus ook geen sprake van een aanbestedingsplicht.

**Wat is het resultaat?**
De rechter volgde in het kort geding en in de bodemprocedure tot aan het Hof, het standpunt van VIL. Ze wees dan ook de vorderingen van de concurrerende afvalinzamelaar af. Er was geen sprake van een wezenlijke wijziging van de opdracht. De gemeenten hoefden de opdracht voor het inzamelen van het GFT-afval dus niet te beëindigen. Hiermee voorkwamen ze een nieuwe kostbare en tijdrovende aanbesteding.

# Specialisten brancheteam

VAN IERSEL LUCHTMAN ADVOCATEN

## MICHEL BOS

**m.bos@vil.nl / 088 - 90 80 805**

Michiel is advocaat sinds 1993 en kent uitstekend de weg in de complexe wereld van het Bestuursrecht en het Omgevingsrecht. Denk hierbij aan ruimtelijke ordening, milieu, natuurbescherming, bodemverontreiniging, geluid, bouwstoffen, afvalstoffen en handhaving. In dit kader procedeert Michiel regelmatig bij rechtbanken en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Michiel heeft de Grotius specialisatieopleiding Omgevingsrecht succesvol afgerond, en is lid van de Vereniging van Milieurechtadvocaten.

## WILBERT VAN EIJK

**w.eijk@vil.nl / 088 - 90 80 827**

Wilbert is advocaat sinds 2006 en gespecialiseerd in het omgevingsrecht, met als focus het afvalstoffenrecht. Hij staat veel afval- en recyclingbedrijven bij in tal van zaken. Zo adviseert en procedeert hij omtrent bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen, watervergunningen, internationaal afvaltransport (EVOA) en handhavingskwesties. Wilbert treedt ook veelvuldig op als raadsman in (grote) milieustrafzaken. Hij is daarnaast auteur van de rubriek Recht & Regel in het vakblad Recycling Magazine Benelux.

## CHARLES TERMAAT

**c.termaat@vil.nl / 088 - 90 80 880**

Charles is advocaat sinds 1999 en begeleidt veel cliënten in de recyclingsbranche. Hij heeft een ruime expertise aangaande omgevingsrecht (ruimtelijke ordenings- en milieurecht) en bestuursrecht. Denk hierbij aan bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen, geluid, geur, bodemverontreiniging, natuurbescherming, bouw- en afvalstoffen, handhaving en toepassing van de Wet Bibob. Charles voert daarnaast regelmatig procedures tegen overheden bij rechtbanken, bezwaarschriftencommissies en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Een overzicht van al onze advocaten vindt u op **www.vil.nl/afval-recycling**

Middels deze factsheet delen wij graag onze juridische kennis met u. Wij zijn een team van circa 40 samenwerkende advocaten die naast u staan en optimaal gebruikmaken van elkaars kennis. Daarbij worden wij samen met u gedreven door hetzelfde doel. Uw branche is onze branche, uw uitdagingen zijn onze uitdagingen, uw kansen zijn onze kansen. We zeggen dan ook niet voor niets, Van Iersel Luchtman & U.


**CONTACT**

T. (088) 90 80 800

W. www.vil.nl

E. info@vil.nl

**Breda**

Wilhelminapark 15

4818 SL Breda

Postbus 4810

4803 EV Breda

**'s-Hertogenbosch**

Meerendonkweg 21

5216 TZ 's-Hertogenbosch

Postbus 44

5201 AA 's-Hertogenbosch